

יְשׁוּרוֹת הַחַיִּים

יו"ל ע"י מוסדות "אור החיים" ירושלים

ע"ש הקדוש רבינו חיים בן עטר זצוק"ל | בנשיאות הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א
רח' עזרא 1 ירושלים ת.ד. 5512 טל': 02-5000455 פקס: 02-5000502 orhachaim.org

אור החיים

גיליון 68 - שנה שנייה
שנת תשע"ז

פרשת ראה

דברי מרן ראש הישיבה הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

די מחסורו אשר יחסר לו

בדרך החיים

לככות את ישראל...

מכירים אנשים נוספים

המעוניינים לקבל

את העלון

למייל בכל שבוע?

אנא שלחו את

כתובת המייל שלהם,

למייל הבא:

orhachaim@
bezeqint.net

ונצרכם לרשימת

התפוצות

(השירות אינו כרוך בתשלום)

לא יהיה לאותו עני עבד לרוץ לפניו, ולא יקבל את הכבוד הזה שאדם אחר מנהיג את הסוס לפניו, עלול הוא לחלות בדיכאון ולהגיע לידי פיקוח נפש, ופיקוח נפש דוחה כל התורה כולה (יומא פה ע"א), ומצווה לעשות זאת על ידי גדולי ישראל (שם פד ע"ב, וברמב"ם פ"ג מהלכות שבת ה"ב).

הלל הזקן הבין בעומק שכלו ותבונתו שאותו עני שהתרגל לכבוד, זקוק הוא לו כאוויר לנשמה, ולכן עשה מעשה והנהיג את הסוס בפניו.

"כִּי יִהְיֶה בְךָ אֲבִיּוֹן מֵאַחַד אַחֲדֶיךָ בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ בְּאַרְצֶךָ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ לֹא תֵאֱמָן אֶת לִבְּךָ וְלֹא תִקְפֹּץ אֶת יָדְךָ מֵאַחֲרֶיךָ הָאֲבִיּוֹן: כִּי פֶתַח תִּפְתָּח אֶת יָדְךָ לוֹ וְהֶעֱבַט תַּעֲבִיטֵנּוּ כִּי מִחֲסָרוֹ אֲשֶׁר יִחְסֹר לוֹ.." (דברים טו, ז-ח).

ישנה מצווה לתת לעני ולאביון די מחסורו אשר יחסר לו, ולא לפוטרו בסכום פשוט. ממחקרים שנעשו בעולם גילו שעם ישראל הוא העם הנדיב ונותן הצדקה הגדול ביותר, העם היהודי מפזר צדקות בכל עת וזמן, לפי שגמילות החסדים ומידת הנתינה טבועה בו.

להמחשת העניין אומרים רבותינו (כתובות סז ע"ב) מעשה בהלל הזקן, שראה עני אחד בן טובים, שאביו העשיר ירד מנכסיו, וקנה לו הלל סוס לרכב עליו ועבד לרוץ לפניו, פעם אחת לא מצא עבד לרוץ לפניו, והלל הזקן, בכבודו ובעצמו, תנא אלו קדוש, רץ לפניו מרחק שלשה מילין! כדי לקיים את דברי התורה "כִּי מִחֲסָרוֹ אֲשֶׁר יִחְסֹר לוֹ".

הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל (שיחות מוסר תשל"ב מאמר כ"ט דף ק"ד) מקשה קושיה עצומה, כיצד הותר להלל הזקן, נשיא ישראל, לזלזל כל כך בכבוד תורתו, הרי אמרו רבותינו (בבא מציעא ל ע"א) שזקן ואינה לפי כבודו פטור, ואין לומר כי נהג הלל לפני משורת הדין, שהרי דעת כמה ראשונים (יעו"ב ברא"ש בבא מציעא פ"ב סימן כ"א) שכיון שפטרה התורה את הזקן אין לו לזלזל בכבודו, ואיסור הוא לזלזל בכבוד התורה במקום שאינו חייב.

אלא על כרחך מתרץ הרב שהלל הזקן הבין וידע שאם

על הגאון הקדוש רבי חיים מצאנז זיע"א (בעל ה"דברי חיים", גדול הדור בדורו, קודש הקודשים) מסופר מעשה נורא. יום אחד ניגשה אליו אשה אלמנה שבכדי להביא טרף לביתה הייתה מוכרת מעט תפוחים בכל יום. אך כעת הוציאו בני בליעל שם רע על התפוחים שמוכרת שהם חמוצים, ולכן הפסיקו לקנותם ממנה.

שמע רבי חיים את דברי האלמנה ומיד יצא לשוק לדוכן בו הייתה מוכרת האלמנה את התפוחים והחל לצעוק בקול גדול: "תפוחים מתוקים וטובים, בואו ותקנו בזול". כל יהודי שעבר במקום התפעל ואמר בליבו: "גאון העולם, רבי חיים מצאנז מוכר תפוחים, כנראה יש בהם סגולה מיוחדת לבריאות ולפרנסה, לקדושה ולטהרה", ומיד קנה מהתפוחים, ותוך מספר רגעים נמכרו כל התפוחים.

סיים רבי חיים ואמר לאותה אלמנה: "הנה גברת,

העלון מוקדש לזרע בר קיימא אליהו בן אדלה ורבקה בת מרים ולרפואת ר' יצחק בן חנה, רבקה בת אסתר, פירחה בת רבקה